

Fontys standaard MKO en SKO

Handleiding MKO- en SKO-assessment

Didactiek en Toetsing

Media en Technologie

Onderzoek

Studentcoaching

2019-2020

Voorwoord

Docenten in het hoger onderwijs kennen vele uitdagingen. Naast het actueel houden van hun inhoudelijke vakkennis, moeten zij zich bewust zijn van hun didactische keuzen en de wijze waarop ze daarmee aansluiten bij de hedendaagse student. Fontys Hogescholen geeft in haar kwaliteitsprogramma expliciet aandacht aan de ontplooiing van docenten en hun docentschap.

Voor u ligt de handleiding Fontys MKO en SKO, de Medior en Senior Kwalificatie Onderwijs van Fontys Hogescholen op de vier thema's: didactiek en toetsing, media en technologie, onderzoek en studentcoaching. Deze handleiding geeft u de informatie die u nodig heeft voor het assessment Fontys MKO en/of SKO op de vier verschillende thema's.

De handleiding is tot stand gekomen door een nauwe samenwerking met docenten uit diverse instituten van Fontys. april 2017; aangevuld met Studentcoaching april 2018; aangescherpt BKE en SKE juni 2019

Trudy Cortenbach

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Hoofdstuk 1 Inleiding.....	4
1.1 Fontys staat voor kwaliteit.....	4
1.2 Fontys standaard	4
1.3 Fontys Kwalificaties Onderwijs (FKO)	6
1.4 Kwalificatie	7
Hoofdstuk 2 De Fontys kwalificatie	7
2.1 Inleiding.....	7
2.2 Beoordelen.....	8
2.3 Assessoren.....	8
2.4 Stappen naar het assessment	8
2.5 Bezwaar aantekenen	11
Hoofdstuk 3 MKO SKO Didactiek en Toetsing	12
Hoofdstuk 4 MKO SKO Media en Technologie	19
Hoofdstuk 5 MKO SKO Onderzoek.....	29
Hoofdstuk 6 MKO SKO Studentcoaching	41
Bijlage 1 Begrippen en afkortingen	51
Bijlage 2 Toetscyclus	52

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Fontys staat voor kwaliteit

Fontys Hogescholen staat voor uitdagend onderwijs van hoge kwaliteit met een maximale focus op het primaire proces (Fontys Focus, 2020). Fontys investeert daartoe zowel in het onderwijs voor haar studenten als in de ontwikkeling van haar medewerkers. Fontys heeft de ambitie om een hoge basiskwaliteit te leveren met ruimte voor ontplooiing. Om dit te realiseren, is het van belang dat medewerkers zich blijven professionaliseren om de eigen expertise te verbeteren en nieuwe ontwikkelingen hierin mee te nemen. Om kaders te bieden voor deze professionalisering zijn onderstaande Fontys standaarden ontwikkeld.

1.2 Fontys standaard

De Fontys standaard is een beschrijving van wat goed docentschap inhoudelijk betekent. Op drie niveaus zijn er Fontys standaarden beschreven: voor een beginnend docent is de eerste stap Basis Kwalificatie Onderwijs (BKO). De standaard hiervoor is in een aparte handleiding beschreven. Daarnaast zijn op vier verschillende thema's -didactiek en toetsing, media en technologie, onderzoek en studentcoaching - standaarden gemaakt over welke kerntaken een hbo-docent beschikt op Medior Kwalificatie Onderwijs (MKO)- en Senior Kwalificatie Onderwijs (SKO)-niveau.

De eerste standaard is het basisniveau BKO. Deze standaard is gebaseerd op landelijke afgestemde docentactiviteiten. De docentactiviteiten voor de MKO en SKO zijn afgeleid uit het landelijke protocol Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid (BDB) in combinatie met functiebeschrijvingen en competentieprofielen, zoals beschreven in het functiehuis van Fontys Hogescholen. De docentactiviteiten zijn:

- a. **Doceren:** de docent bereidt onderwijssessies voor, voert deze op professionele wijze uit en evalueert de uitvoering. De docent weet een verantwoorde keuze te maken tussen de diverse didactische werkvormen.
- b. **Begeleiden van studenten:** de docent begeleidt de studenten in hun leerproces en bevordert daarbij transparante interactie, ook tussen studenten. De docent hanteert hierbij adequate communicatieve vaardigheden.
- c. **Ontwerpen van onderwijs:** de docent ontwerpt onderwijsmateriaal dat aansluit bij het beroeps- en opleidingsprofiel, de competenties, de onderwijsfase, de leerlijnen en de studieomvang die zijn vastgesteld. Het onderwijsmateriaal sluit ook aan bij het didactisch concept (visie) van de opleiding.
- d. **Toetsen:** de docent doorloopt de toetscyclus voor de gehanteerde toetsen op zijn instituut. De docent is bekend met het toetsprogramma en toetsbeleid. Er wordt zowel formatief als summatief getoetst.
- e. **Professioneel docent zijn:** de docent werkt planmatig, vanuit een onderzoekende houding, individueel en in teamverband, aan zijn eigen professionele ontwikkeling.

Bij elke docentactiviteit zijn zowel op MKO- als SKO-niveau gedragsindicatoren geformuleerd. Zij geven aan welk gedrag docenten bij een bepaalde docentactiviteit in hun dagelijks werk moet laten zien om te voldoen aan de Fontys standaard. Deze zijn per thema voor MKO- en SKO-niveau te vinden in hoofdstuk 3 voor didactiek en toetsing, hoofdstuk 4 voor media en technologie, hoofdstuk 5 voor onderzoek en voor studentcoaching in hoofdstuk 6. De docentactiviteit 'professioneel docent' heeft voor elk thema dezelfde gedragsindicatoren.

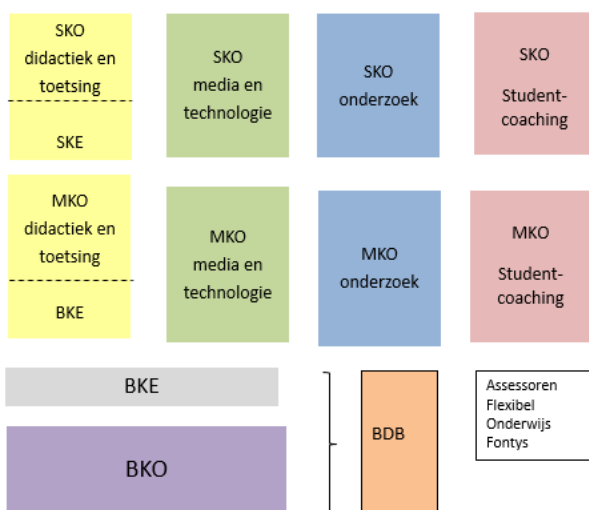
Wanneer docenten zich na de BKO nog verder willen ontwikkelen, kunnen ze zich baseren op de standaarden voor MKO- en SKO-niveau en ze kiezen vervolgens voor één van de vier thema's. Deze standaarden voor MKO en SKO zijn ook gebaseerd op deze docentactiviteiten om een doorlopende lijn in de professionalisering te bevorderen.

Het Fontys Kwalificaties Onderwijs (FKO) biedt aan medewerkers van Fontys de mogelijkheid om op basis van de vastgestelde standaarden een kwalificatie te behalen. Deze kwalificaties zijn beschreven in standaarden en vastgesteld door het CvB van Fontys. Landelijke afspraken over onderwijskwaliteit zijn hierin meegenomen.

1.3 Fontys Kwalificaties Onderwijs (FKO)

Professionele docenten hechten veel waarde aan de eigen ontwikkeling; zij willen het docentenvak steeds weer beter kunnen uitoefenen. Dat vraagt om het permanent volgen van ontwikkelingen in het vakgebied en op de hoogte zijn van oude en nieuwe inzichten het op het gebied van didactiek en te gebruiken leermiddelen. Ook voor Fontys is die professionele ontwikkeling van docenten van belang. Om de ontwikkeling te kunnen vaststellen zijn de Fontys Kwalificaties Onderwijs op drie niveaus beschreven. Door het afleggen van assessments kan worden bepaald of docenten over het vereiste niveau beschikken op de thema's didactiek en toetsing, media en technologie en onderzoek. Dit vraagt om standaarden die helder en eenduidig zijn, en relevant zijn in de context van zowel de docent als de opleiding. Deze context kenmerkt zich door diversiteit. Centraal in assessments staan "feedback" en "dialogoog". Leren tijdens en n.a.v. het assessment is daarbij een belangrijk doel.

Fontys Kwalificaties Onderwijs biedt aan docenten van Fontys de mogelijkheid om kwalificaties te behalen voor de drie genoemde thema's en het gewenste niveau. Hieronder staan deze docentkwalificaties schematisch weergegeven.

Figuur 1: Fontys docentkwalificaties

Zoals eerder genoemd, kent FKO kwalificaties op drie niveaus: BKO, MKO en SKO. De kwalificatie op basisniveau wordt het Fontys BKO genoemd, waarbij de focus ligt op de basis rondom didactiek en toetsing. Elke nieuwe medewerker in de functie van docent, associate lector of lector die zonder onderwijsbevoegdheid in dienst komt van Fontys, dient deze basiskwalificatie te behalen om in aanmerking te komen voor een vaste aanstelling. Zie voor verdere informatie de handleiding Fontys BKO.

De Fontys standaard voor BKO-, MKO- en SKO-niveau zijn beschrijvingen op één van de vier thema's: didactiek en toetsing, media en technologie, onderzoek en studentcoaching.

De keuze voor didactiek en toetsing als thema is ingegeven door het feit dat de docent een belangrijke spil is in het innoveren van het onderwijs en tegelijkertijd het borgen van onderwijskwaliteit. Media en Technologie hebben door de enorme technologische ontwikkelingen van de laatste jaren een steeds belangrijkere plaats verworven in het onderwijs en ze worden daarom aangeboden als apart thema. Aangezien onderzoek een steeds prominentere plaats heeft gekregen in curricula zoals

afstudeeronderzoeken, wordt ook dit als thema aangeboden. Ook studentcoaching wordt door de veranderende rol van de docent en meer aandacht voor de loopbaan van de student een rol waar steeds meer een beroep op wordt gedaan binnen het onderwijs. De Fontys standaard op MKO-niveau is bedoeld voor docenten die bekend zijn met de opleiding waarbinnen ze werkzaam zijn en zich op één van de vier thema's verder willen professionaliseren en/of een kwalificatie willen behalen.

Op SKO-niveau wordt de Fontys standaard aangeboden voor docenten die expert zijn of docenten die zich willen doorontwikkelen tot expert in één van de vier genoemde thema's. Deze docenten dienen dan wel taken en verantwoordelijkheden uit te voeren of te ambiëren die behoren bij deze rol van expert.

MKO-didactiek en toetsing bevat de docentactiviteit toetsing die uitgebreid kan worden met de landelijke eisen van de BKE¹- en SKO-didactiek en toetsing met die van de landelijke SKE¹. Mocht je tijdens de MKO/SKO didactiek en toetsing meteen ook het assessment BKE/SKE willen aantonen dien je de indicatoren voor die docentactiviteit te vervangen voor de criteria zoals ze beschreven staan in de handleiding Fontys BKE/SKE. (voor meer informatie zie de BKE- en SKE-handleiding).

1.4 Kwalificatie

De standaarden voor MKO en SKO zijn bedoeld om richting te geven aan de professionele ontwikkeling van docenten. Als een docent interesse heeft om een kwalificatie te halen, wordt dit eerst besproken met de leidinggevende. Afhankelijk van de competenties van de docent kan – in overleg met de leidinggevende- besloten worden om een professionaliseringstraject te starten of dat de docent zich inschrijft voor het betreffende assessment. Per schooljaar zijn er een beperkt aantal plaatsen beschikbaar. In het assessment wordt beoordeeld of een docent bepaalde docentactiviteiten op het gekozen MKO- of SKO-niveau naar behoren uitvoert. Na het assessment(gesprek) ontvangt de docent het oordeel en de ontwikkelingsgerichte feedback van de assessoren. Deze kan opgenomen worden in de HR-cyclus. Indien het assessment behaald wordt, ontvangt de docent een certificaat van de behaalde kwalificatie. Het certificaat wordt opgenomen in zijn personeelsdossier.

Hoofdstuk 2 De Fontys kwalificatie

2.1 Inleiding

De Fontys MKO- en SKO-kwalificatie vindt plaats via een assessment. In dit assessment wordt bepaald of de Fontys standaard wordt behaald op het gewenste niveau voor een bepaald thema. Deze assessments worden aangeboden door FKO.

¹ Verantwoord toetsen en beslissen in het hoger beroepsonderwijs, expertgroep BKE SKE in opdracht van de vereniging hogescholen (okt 2013)

2.2 Beoordelen

Er wordt op holistische wijze beoordeeld en het is zeker niet de bedoeling dat een docent alle indicatoren kan afvinken. Het gaat om het geheel, waarbij zowel het portfolio als het assessmentgesprek een belangrijk aandeel hebben.

2.3 Assessoren

Bij het assessment zijn twee assessoren betrokken. Minimaal één assessor is een onafhankelijke assessor van FKO (dit is de eerste assessor). De keuze voor de tweede assessor verschilt per docent en/of situatie, namelijk:

1. De docent vraagt een onderwijskundige van zijn instituut/opleiding die de context van de docent goed kent.
2. De docent heeft een traject gevolgd en vraagt de trajectbegeleider/coach als inhoudsdeskundige op het thema.
3. De docent vraagt bij FKO naar een tweede assessor.

Als een docent kiest voor optie 1 of 2, dan geeft de docent de naam en functie door aan FKO na inschrijving.

2.4 Stappen naar het assessment

Het assessment vindt plaats via een aantal stappen die de docent doorloopt. Deze stappen worden hieronder toegelicht:

1. Oriëntatie op het assessment;
2. Aanvragen assessment op de portal van FKO;
3. Werken aan portfolio;
4. Plannen en voorbereiden assessmentgesprek;
5. Voeren assessmentgesprek;
6. Besluitvorming door de assessoren en feedbackgesprek.

1. Oriëntatie op het assessment

De docent leest de handleiding en de standaard van het gekozen assessment door en vraagt eventueel informatie op bij collega's die al een assessment gedaan hebben binnen FKO. De docent bespreekt de interesse in het assessment met de direct leidinggevende en maakt het onderwerp van gesprek in de HR- cyclus.

Er zijn grofweg vier mogelijkheden op weg naar het assessment en deze kunnen naar eigen behoefte gecombineerd worden met elkaar.

- a. De docent werkt zelfstandig aan het portfolio en vraagt direct een assessment aan bij FKO.
- b. De docent werkt aan het portfolio en heeft één of meerdere gesprekken met een (zelf gekozen) coach.
- c. De docent werkt aan het portfolio en woont intervisiebijeenkomsten bij met andere deelnemers aan hetzelfde thema.
- d. De docent volgt een trainingstraject samen met andere deelnemers aan hetzelfde thema en werkt verder zelfstandig aan het portfolio.

Indien de docent na de oriëntatiefase interesse heeft in het assessment maar nog vragen heeft, dan kan bij FKO informatie opgevraagd worden.

2. Aanvragen assessment op de portal van FKO

Aanmelden voor het assessment kan via de [portal](#). De docent ontvangt z.s.m. bericht over wie de eerste en tweede assessor zijn. Mocht de docent de tweede assessor zelf uitgekozen hebben, dan mailt hij naar FKO, na inschrijving, de naam, de functie en het instituut van de tweede assessor.

3. Werken aan portfolio

Zoals in stap 1 is aangegeven, kunnen diverse routes gevolgd worden op weg naar het assessment. Denk bijvoorbeeld aan: intervisiebijeenkomsten bijwonen, gesprekken met een coach voeren, een training volgen, feedback vragen aan collega's/studenten of het uitvoeren van bepaalde taken etc.

In het portfolio laat de docent zien wat hij doet (en gedaan heeft) bij de verschillende docentactiviteiten (bewijs). Per docentactiviteit schrijft de docent een korte verantwoording van maximaal twee A4, waarin wordt aangegeven welke keuzes er gemaakt zijn in zijn dagelijkse werk als docent. Dit wordt gerelateerd aan het bijgevoegde bewijsmateriaal.

Naast de verplichte indeling, bewijzen en vormvereisten, is de docent vrij om het portfolio zo samen te stellen als het hem goed lijkt.

Vormvereisten voor het portfolio:

- Het portfolio wordt digitaal aan de assessoren verstrekt.
- Eventueel beeldmateriaal moet aangeleverd worden met een werkende link. De docent is verantwoordelijk voor het goed kunnen bekijken en het afspelen van de aangeleverde materialen door de assessoren.

In onderstaand overzicht is de indeling van het portfolio opgenomen. Het portfolio bevat minimaal de volgende onderdelen:

Leeswijzer en inleiding

De leeswijzer is een inleiding voor de assessoren waarin de docent kort beschrijft hoe het portfolio is opgebouwd.

Profielschets

De docent introduceert zichzelf, geeft een korte samenvatting van zijn loopbaan, geeft aan op welk instituut hij werkt en welke taken hij heeft. Zo krijgt de assessor een goed beeld van wie de docent is en wat hij bij Fontys doet.

Verantwoording en bewijsmateriaal per docentactiviteit

Voor elke docentactiviteit schrijft de docent in maximaal twee A4 een verantwoording, waarin wordt aangegeven welke keuzes er gemaakt zijn in het dagelijks werk als docent. Daarbij maakt de docent gebruik van de gedragsindicatoren die per thema en niveau geformuleerd zijn. Daarnaast levert de docent bewijsmateriaal aan, waarbij hij zorgt voor duidelijke verwijzingen naar dat bewijsmateriaal.

Slot

Het slot bevat enkele korte slotoverwegingen.

Het bewijsmateriaal, behorende bij het portfolio, moet voldoen aan de volgende criteria:

- Valide: het bewijsmateriaal dat wordt geleverd, is een adequate vertaling van de indicatoren.
- Betrouwbaar: het bewijsmateriaal is van voldoende omvang om een accurate beoordeling van de gewenste leeruitkomsten mogelijk te maken.
- Transparant: het bewijsmateriaal is duidelijk en inzichtelijk voor beoordelaars.
- Bruikbaar: het bewijsmateriaal geeft blijk van directe toepasbaarheid in de onderwijspraktijk.
- Authentiek: het bewijsmateriaal geeft blijk van voldoende persoonlijke aanpak en inbreng.
- Actueel: het bewijsmateriaal is van actuele waarde en niet ouder dan drie jaar.

4. Plannen en voorbereiden assessmentgesprek

In overleg met de assessoren wordt een datum gepland voor het assessmentgesprek. In overleg met de docent en de tweede assessor plant de eerste assessor vervolgens het uiteindelijke tijdstip in. Het portfolio wordt uiterlijk twee werkweken van tevoren naar de twee assessoren en FKO (portfoliofko@Fontys.nl) gestuurd.

5. Voeren assessmentgesprek

Bij het assessmentgesprek zijn de docent en beide assessoren aanwezig. Beide assessoren hebben het portfolio bestudeerd en voeren het gesprek met de docent, waarbij de eerste assessor de gespreksleider is. De tweede assessor maakt beknopt aantekeningen voor het feedback- en beoordelingsprotocol. In het gesprek zullen de beide assessoren verdiepende vragen stellen over het aangeleverde portfolio. De assessoren moeten, op basis van het portfolio en het gesprek, kunnen beoordelen of de docent voldoet aan de betreffende indicatoren op het gekozen niveau.

6. Besluitvorming door de assessoren en feedbackbespreking

Na het gesprek overleggen de beide assessoren over het oordeel en de ontwikkelingsgerichte feedback. De docent wacht buiten de gespreksruimte. Vervolgens wordt de docent weer binnengeroepen, hij krijgt te horen wat het besluit is en er wordt ontwikkelingsgerichte feedback gegeven die de docent meeneemt in zijn ontwikkelgesprekken ten behoeve van de HR-cyclus.

Verder krijgt de docent te horen of de Fontys MKO/SKO voldoende of nog niet voldoende is afgerond. De Fontys MKO/SKO is voldoende als alle docentactiviteiten akkoord zijn bevonden.

De docent ontvangt het beoordelings- en feedbackprotocol dat tijdens en na het gesprek is ingevuld door de assessoren. Het protocol wordt door alle drie ondertekend. De docent tekent voor gezien.

Als blijkt dat niet alle docentactiviteiten akkoord zijn bevonden, dan krijgt de docent de mogelijkheid dat binnen zes maanden alsnog aan te tonen door middel van een aangevuld portfolio en eventueel weer een gesprek. De aanvulling wordt omschreven en bovendien wordt er een datum afgesproken waarop deze aanvulling wordt ingeleverd. Dit alles wordt ook in het beoordelings- en feedbackprotocol opgenomen. Een aanvulling wordt binnen zes maanden bij dezelfde assessoren aangeleverd door de docent. De assessoren brengen assessmentbureau FKO op de hoogte via het protocol.

Het assessmentgesprek, de oordeelsvorming en feedbackbespreking duren samen maximaal twee uur.

2.5 Bezwaar aantekenen

Indien een docent het niet eens is met de uitkomst van het assessment, kan hij bezwaar aantekenen bij de Assessmentcommissie FKO, te bereiken via e-mailadres assessmentcommissie-fko@fontys.nl.

Hoofdstuk 3 MKO SKO Didactiek en Toetsing

In dit hoofdstuk worden de taken beschreven bij de verschillende docentactiviteiten die horen bij het MKO en het SKO niveau voor het thema didactiek en toetsing. De docentactiviteit doceren en de activiteit begeleiden van studenten zijn samengenomen als één activiteit.

In MKO didactiek en toetsing kun je de docentactiviteit toetsing vervangen voor de landelijke eisen van de BKE (m.a.w. je ontvangt na aantonen het landelijk erkende BKE certificaat). Je volgt dan voor deze docentactiviteit de handleiding Fontys BKE. Je hoeft je dus niet apart in te schrijven voor de Fontys BKE.

In SKO didactiek en toetsing kun je de docentactiviteit toetsing vervangen voor de landelijke eisen van de SKE (m.a.w. je ontvangt na aantonen het landelijk erkende SKE certificaat). Je volgt dan voor deze docentactiviteit de handleiding Fontys SKE. Je hoeft je dus niet apart in te schrijven voor de Fontys SKE.

In de kolom “verplicht bewijsmateriaal” is aangeduid welk bewijsmateriaal in ieder geval aanwezig moet zijn. De docent gaat zelf na welke bewijslast nodig is om alle criteria voldoende te kunnen onderbouwen.

Activiteiten HBO-docent	MKO didactiek en toetsing	Verplicht bewijsmateriaal MKO	SKO didactiek en toetsing (aanvullend op MKO in vorige kolom)	Verplicht bewijsmateriaal SKO
1. Doceren en begeleiden van studenten	Wat doet een hbo-docent <ul style="list-style-type: none">Het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van op elkaar aansluitende onderwijssessies waarbij verschillende werkvormen gebruikt worden die het	<ul style="list-style-type: none">Voorbeelden van verschillende werkvormen die gebruikt zijn in de eigen les.	Wat doet een hbo-docent <ul style="list-style-type: none">Het coachen van collega's bij het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van onderwijs. Gedragindicatoren	<ul style="list-style-type: none">Voorbeelden van schriftelijke en/of mondelinge feedback voor collega's.voorbeelden van het initiëren van

leren van studenten bevorderen.

Gedragsindicatoren

- Bij het voorbereiden van de onderwijssessies is er aandacht voor de onderlinge samenhang, de beroepspraktijk en/of de actualiteit.
- De docent heeft een eigen stijl van doceren en begeleiden die aansluit bij de visie op onderwijs van het instituut.
- De docent kan inspelen op onverwachte situaties vanuit een brede didactische wendbaarheid. De docent past de eigen stijl aan de individuele student en/of groepen aan.
- De docent bevordert motivatie en enthousiasme door het bewust inzetten van gerichte activiteiten, interactie met en tussen studenten en didactische vaardigheden.

- De docent zet zijn specifieke en specialistische inhoudelijke en pedagogisch-didactische kennis en vaardigheden in bij het coachen van zijn collega's en bij het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van het onderwijs.
- De docent is innoverend door het initiëren van nieuwe werkvormen en/of begeleidingsvormen.
- De docent motiveert en stimuleert collega's bij het toepassen van een passende variatie van didactische methodes voor het bereiken van gewenste leerresultaten.
- De docent is een voorbeeld voor collega's.

veranderingen in werk- of begeleidingsvormen.

<p>2.</p> <p>Ontwerpen van onderwijs</p>	<p>Wat doet een hbo-docent</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het (her)ontwerpen van meerdere op elkaar aansluitende onderwijssessies binnen de kaders en visie van de opleiding. Indien nodig kan de docent leerdoelen, toetsvorm, inhoud en/of begeleidingsvormen ontwikkelen/aanpassen. <p>Gedragsindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> • De docent houdt hierbij rekening met het beroeps- en opleidingsprofiel. • Bij de ontwikkelde onderwijssessies is sprake van: <ul style="list-style-type: none"> ○ heldere verbanden tussen actuele, relevante theoretische concepten en de beroepspraktijk; ○ heldere verbanden tussen toetsing en onderwijs; ○ een logische opbouw van complexiteit en mate van zelfstandigheid ○ een variatie in didactische werkvormen 	<ul style="list-style-type: none"> • ontwikkeld lesmateriaal van meerdere op elkaar aansluitende lessen met leerdoelen, verschillende werk-, begeleidingsvormen. 	<p>Wat doet een hbo-docent</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het ontwerpen van nieuwe, vakoverstijgende onderwijsmodules met gebruik van actuele didactische en onderwijskundige aspecten; • Het adviseren en/of meewerken bij het ontwikkelen van onderwijskundige kaders (inhoudelijk en/of onderwijskundig) en het oplossen van vraagstukken waarbij positionering van de opleiding een rol speelt (dit blijkt bijvoorbeeld uit deelname aan curriculumcommissie of expliciete voorbeelden van advisering). • Het coachen van collega's bij onderwijsontwikkeling en het waar nodig organiseren van kennisdeling voor collega's. <p>Gedragsindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het ontwikkelde onderwijs kenmerkt zich door goede afstemming met landelijk opleidingsprofiel, actualiteit en passende inbedding in het curriculum en onderwijsvisie. 	<ul style="list-style-type: none"> • ontwikkelde nieuwe onderwijsmodule • Voorbeeld(en) van kennisdeling die door docent zelf georganiseerd/uitgevoerd is
--	---	---	---	---

	die het leergedrag van studenten bevorderen.		<ul style="list-style-type: none"> • Vanuit ontwikkelingen in de omgeving ziet de docent kansen en/of noodzaak tot vernieuwen. • De docent toont zich bewust van relatieve zwaktes in team en/of opleidingsprogramma. • Door werkwijze en inbreng motiveert en stimuleert de docent collega's bij ontwikkeling en uitvoering van onderwijs. 	
3. Toetsen (of je volgt de handleiding Fontys BKE (MKO) of Fontys SKE (SKO))	Wat doet een hbo-docent <ul style="list-style-type: none"> • Het individueel of samen ontwerpen, uitvoeren en/of evalueren van een toets voor toetsing van leerresultaten van studenten binnen een vakgebied/module/onderwijseenheid. Gedragsindicatoren <ul style="list-style-type: none"> • Aangeven wat de positie is van de toets in het totale toetsprogramma. • Vertalen van de visie op toetsing naar de eigen toets. • Aanleveren van adequaat bewijs in de vorm van een toetsontwerp. 	<ul style="list-style-type: none"> • Toets, toetsmatrijs of iets soortgelijks, beoordelingscriteria, resultaten, analyse van de resultaten en evaluatie van de toets 	Wat doet een hbo-docent <ul style="list-style-type: none"> • Het individueel of samen ontwerpen, uitvoeren en/of evalueren van vakoverstijgende en/of module overstijgende toetsen. • Het analyseren van de kwaliteit van het toetsprogramma en het formuleren van verbeteracties. • Het leveren van een bijdrage aan ontwikkeling/verbetering van het toetsbeleid van de gehele opleiding. • Het evalueren van kwaliteit van toetsen van collega-examinatoren evalueren en het doen van aanbevelingen gerelateerd aan de visie en het 	<ul style="list-style-type: none"> • Zelfontworpen, afgenomen, beoordeelde en geëvalueerde toetsen • Gegeven feedback op toetsen van collega's

- Onderbouw van gemaakte keuzes per fase uit de toetscyclus aan de hand van relevante toetskundige literatuur.

beleid op toetsen van de instelling.

- De toetscyclus toepassen voor het toetsen van leerresultaten van studenten binnen verschillende vakoverstijgende modules/ onderwijseenheden met verschillende toetsvormen.

Gedragsindicatoren

- De docent levert hiervoor adequaat bewijs in de vorm van meerdere toetsontwerpen waarvoor de toetscyclus is doorlopen.
- De docent overziet methodische consequenties van keuzes bij de constructie en afname van toetsen.
- De docent kent het kritisch- en kenmerkend beroepshandelen en heeft inzicht in inhoudelijke normen/ beroepsstandaarden die daarbij van belang zijn.
- De docent is zich bewust van de invloed van toetsen op leerprocessen van studenten
- De docent relateert toetsvraagstukken aan het geheel van toetsing binnen de opleiding. Heeft een

			helicopterview. Overziet de methodenmix en kan betreffende gemaakte keuze onderbouwen.	
4. Professioneel docent zijn	<p>Wat doet een hbo-docent</p> <ul style="list-style-type: none"> De docent werkt planmatig, vanuit een onderzoekende houding, individueel en in teamverband, aan zijn eigen professionele ontwikkeling. <p>Gedragsindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> De ontwikkeling van zijn eigen docentschap onder woorden brengen en met voorbeelden illustreren vanuit de visie op 'leven lang leren'. Feedback van collega's en/of studenten te ontvangen in te zetten voor de eigen professionele ontwikkeling. Zijn eigen kennis actief te vergroten en te delen. Vanuit een onderzoekende en reflecterende houding, individueel en in 		<p>Wat doet een hbo-docent</p> <ul style="list-style-type: none"> De docent neemt een kritische houding aan ten aanzien van het eigen functioneren; de eigen beroepspraktijk, het functioneren binnen de eigen opleiding en neemt verantwoordelijkheid bij het initiëren van veranderprocessen. 	

teamverband, planmatig aan zijn eigen professionele ontwikkeling werken. Dit betreft zowel het vakinhoudelijke niveau als het docentschap; zowel collega's, studenten en/of leidinggevende kunnen input geven voor deze ontwikkeling.

- Neemt een kritische houding aan ten aanzien van de eigen beroepspraktijk, het functioneren binnen de eigen opleiding en gaat daarover in dialoog.

Hoofdstuk 4 MKO SKO Media en Technologie

In dit hoofdstuk worden de taken beschreven bij de verschillende docentactiviteiten die horen bij het MKO en het SKO niveau voor het thema Media en Technologie.

In de kolom “verplicht bewijsmateriaal” is aangeduid welk bewijsmateriaal in ieder geval aanwezig moet zijn. Voor media en technologie worden er geen verplichte bewijsmaterialen gevraagd. De docent gaat zelf na welke bewijslast nodig is om alle criteria voldoende te kunnen onderbouwen.

Taken HBOdocent	MKO Media en Technologie	Verplicht bewijsmateriaal MKO	SKO en Technologie (aanvullend op MKO in vorige kolom)	Verplicht bewijsmateriaal SKO
1. Doceren	Wat doet hbo-docent		Wat doet hbo-docent	

	<ul style="list-style-type: none"> • Het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van onderwijsactiviteiten waarbij de rol van ingezette Media en Technologie onderbouwd of beargumenteerd wordt. • Het continue actualiseren van kennis en vaardigheden op het gebied van media en technologie in de onderwijscontext. <p>Gedragsindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> • De docent bevordert motivatie, interactie, samenwerking en actieve verwerking en zet Media en 		<ul style="list-style-type: none"> • Het vervullen van een expertrol naar collega's en beleidsmakers in de bewuste inzet van Media en Technologie ten behoeve van de gehele opleiding. Hij zet daarbij specifieke en specialistische kennis over Media en Technologie in en heeft een voorbeeldrol naar collega's. • Heeft de rol van innovator, vernieuwer door initiatief te nemen bij de inzet van media en technologie in het onderwijs op opleidingsniveau. <p>Gedragsindicatoren</p>	

- Technologie in waar het meerwaarde biedt.
De docent toont aan dat hij Media en Technologie betekenisvol en efficiënt kan inzetten, rekening houdend met de grootte en de diversiteit van een groep lerenden. De docent kan ontwikkelingen op het gebied van Media en Technologie analyseren en beoordelen wat waardevol is in het onderwijsproces.
- De docent kan collega's inspireren in het toepassen van Media en Technologie in het onderwijs en zijn kennis delen.
- De docent werkt actief aan het vormen van een visie op het gebruik van Media en Technologie binnen de opleiding (mesoniveau).

- De docent motiveert en begeleidt collega's in het bewust toepassen van Media en Technologie en denkt mee over teamprofessionalisering in het bewust inzetten van Media en Technologie vorm krijgt binnen de opleiding.
- De docent neemt actief deel aan netwerken om zijn kennis en vaardigheden met betrekking tot Media en Technologie actueel te houden en vertaald deze naar de specifieke opleidingscontext.
- De docent geeft richting in het ontwerpen van de digitale leeromgeving van de opleiding en de consequenties die dit heeft voor de inzet van Media en Technologie in het onderwijs.
- De docent kan beargumenteren waarom Media en Technologie een plaats moet krijgen in de opleidingscontext (mesoniveau) en werkt actief aan het vormen van een visie op het gebruik van Media en Technologie in het onderwijs (macroniveau).

2. Begeleiden van studenten	<p>Wat doet de hbo-docent</p> <ul style="list-style-type: none"> • Om de lerenden goed te kunnen begeleiden heeft de docent kennis van de belevingswereld van lerenden, specifiek hoe de lerenden Media en Technologie gebruiken. • Bij het begeleiden van lerenden zet de docent Media en Technologie in om leerprocessen inzichtelijk te maken en ze beter te kunnen monitoren. <p>Gedragsindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> • De docent toont binnen individuele leerprocessen en samenwerkend leren te kunnen communiceren, aansturen, begeleiden met een effectieve inzet van Media en Technologie. Hij heeft kennis van zowel bedrijfssoftware (informatie- en communicatiesoftware, LMS, registratiesystemen, enz.) als didactische toepassingen en persoonlijke IT. 		<p>Wat doet de hbo-docent</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het analyseren van de effecten van de medialisering / technologisering van de samenleving op zowel de leefwereld van de lerenden als de praktijk van het onderwijs hoort bij de taak van een docent. Hij belicht dit vanuit meerdere perspectieven en adviseert beleidsmakers in de opleiding over welke consequenties dit heeft voor de IT-architectuur. <p>Gedragsindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> • De docent kan consequenties van kennis over de belevingswereld van de lerenden vertalen naar ontwerpcriteria voor de digitale leer-werkomgeving. • De docent vervult een richtinggevende rol op opleidingsniveau bij het inzetten van media en technologie ten behoeve van het begeleiden van de lerenden en het creëren van een 	
------------------------------------	--	--	---	--

	<p>□ De docent houdt rekening met auteursrechten en privacyrichtlijnen van Fontys bij de inzet van Media en Technologie bij de begeleiding van de lerenden.</p>		<p>professionele digitale leer- en werkomgeving.</p> <p>□ De docent heeft een voorbeeldrol in het professioneel inzetten van Media en Technologie in het onderwijs, rekening houdend met auteursrechten en privacyrichtlijnen van Fontys.</p>	
	Wat doet hbo-docent		Wat doet hbo-docent	

3. ontwerpen van onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> Het (her)ontwerpen van meerdere op elkaar aansluitende onderwijsactiviteiten met specifieke aandacht voor de inzet van Media en technologie die het leren van de lerenden bevorderen. <p>Gedragindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> De docent vertaalt leertheoretische, maatschappelijke of organisatorische ontwikkelingen met betrekking tot Media en Technologie naar het (her)ontwerp van een serie lessen/trainingen/ 		<ul style="list-style-type: none"> Het ontwerpen van (vakoverstijgende) onderwijs(modules) met gebruik van actuele inzichten over de meerwaarde van Media en Technologie. Dit gebeurt samen met collega's waarbij de docent op het gebied van Media en Technologie een voortrekkersrol inneemt. Het ontwikkelde onderwijs kenmerkt zich door goede afstemming met landelijk opleidingsprofiel, actuele ontwikkelingen met betrekking tot Media en Technologie en passende inbedding in het curriculum en onderwijsvisie. 	
	bijeenkomsten of een			

	<ul style="list-style-type: none"> □ module. De docent toont aan dat hij gebruik maakt van diverse vindplaatsen van digitaal leermateriaal en in staat is daaruit ander leermateriaal □ te arrangeren. De docent kan bestaande en/of zelfgeproduceerde digitale leermaterialen geschikt maken voor de lerenden, waarbij rekening wordt gehouden met bijvoorbeeld verschillen in niveau, interesse, tempo en wijze van leren. Leerdoelen, leerproces en toetsing zijn op elkaar afgestemd en op basis van evaluatie wordt het materiaal aangepast. De □ docent kan ontwikkelde materialen organiseren in een digitale leeromgeving die ondersteunend is voor het leerproces van de □ lerenden. De docent houdt bij het ontwerpen van onderwijs met behulp van Media en Technologie rekening met 		<p>Gedragsindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> • De docent ontwerpt met behulp van Media en Technologie rijke en krachtige (digitale) leeromgevingen voor de eigen studenten. • De docent coacht collega's bij onderwijsontwikkeling met Media en Technologie en organiseert waar nodig kennisdeling voor collega's. Door werkwijze en inbreng worden collega's gemotiveerd en gestimuleerd bij ontwikkeling en uitvoering van het ontwikkelde onderwijs en de leeromgeving. • De docent adviseert en/of werkt mee bij het ontwikkelen van onderwijskundige en/of inhoudelijke kaders met betrekking tot Media en Technologie en draagt bij aan het oplossen van vraagstukken binnen dit thema. • De docent is actief in (online) netwerken rond de inzet van Media en Technologie in het onderwijs en laat zich voeden door innovatieve 'best practices' van collega's in binnen- en buitenland. 	
--	--	--	--	--

	het beroeps- en opleidingsprofiel.		☐ De docent is op de hoogte van recente onderzoeksresultaten over nut en beperkingen van de inzet van traditionele, nieuwe en sociale Media en Technologie binnen het onderwijs	
4. Toetsen			Wat doet hbo-docent	

	<p>Wat doet hbo-docent</p> <ul style="list-style-type: none"> • Op een bewuste wijze Media en Technologie inzetten ten behoeve van het toetsen van leerresultaten van lerenden en zoeken naar mogelijkheden voor digitale toetsvormen binnen onderwijsprocessen. <p>Gedragsindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> • De docent toont aan dat hij het leerproces van lerenden zichtbaar kan maken en kan volgen door middel van diverse vormen van digitale toetsing en evaluatie. • De docent beargumenteert wat de plaats van Media en Technologie in de toetsing binnen zijn onderwijsprocessen is. 		<ul style="list-style-type: none"> • In een expertrol naar collega's en opleiding denkt de docent mee over de bewuste inzet van Media en Technologie in relatie tot het toetsbeleid op de opleiding. <p>Gedragsindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> • De docent analyseert wat de positie is van toetsing met Media en Technologie in het totale toetsprogramma en adviseert toetsverantwoordelijken binnen de opleiding. • De docent is richtinggevend in beleidsontwikkeling ten aanzien van de inzet van media en ICT in (onderdelen van) de toetscyclus van de opleiding. 	
--	---	--	---	--

<p>5.</p> <p>Professioneel docent zijn</p>	<p>Wat doet een hbo-docent</p> <ul style="list-style-type: none"> De docent werkt planmatig, vanuit een onderzoekende houding, individueel en in teamverband, aan zijn eigen professionele ontwikkeling. <p>Gedragsindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> De ontwikkeling van zijn eigen docentschap onder woorden brengen en met voorbeelden illustreren vanuit de visie op 'leven lang leren'. Feedback van collega's en/of studenten te ontvangen in te zetten voor de eigen professionele ontwikkeling. Zijn eigen kennis actief te vergroten en te delen. Vanuit een onderzoekende en reflecterende houding, individueel en in teamverband, planmatig aan zijn eigen professionele ontwikkeling werken. Dit betreft zowel het vakinhoudelijke niveau als 		<p>Wat doet een hbo-docent</p> <ul style="list-style-type: none"> □ De docent neemt een kritische houding aan ten aanzien van het eigen functioneren; de eigen beroepspraktijk, het functioneren binnen de eigen opleiding en neemt verantwoordelijkheid bij het initiëren van veranderprocessen. 	
--	--	--	---	--

	<p>het docentschap; zowel collega's, studenten en/of leidinggevende kunnen input geven voor deze ontwikkeling.</p> <p>□ Neemt een kritische houding aan ten aanzien van de eigen beroepspraktijk, het functioneren binnen de eigen opleiding en gaat daarover in dialoog.</p>			

Hoofdstuk 5 MKO SKO Onderzoek

In dit hoofdstuk worden de taken beschreven bij de verschillende docentactiviteiten die horen bij het MKO en het SKO niveau voor het thema onderzoek.

In de kolom “verplicht bewijsmateriaal” is aangeduid welk bewijsmateriaal in ieder geval aanwezig moet zijn. De docent gaat zelf na welke bewijslast nodig is om alle criteria voldoende te kunnen onderbouwen.

Activiteiten HBO-docent	OZV MKO niveau (taken + indicatoren))	Verplicht bewijsmateriaal MKO	OZV SKO niveau (aanvullend op MKO niveau uit de vorige vorige kolom) (taken + indicatoren)	Verplicht bewijsmateriaal SKO
----------------------------	--	----------------------------------	---	----------------------------------

1. Doceren	Wat doet hbo-docent <ul style="list-style-type: none"> □ De docent doceert (desgevraagd) theorie, methoden en technieken van onderzoek aan individuele en/of groepjes studenten in het kader van het onderzoek van de student. 	<ul style="list-style-type: none"> □ een handleiding (of vergelijkbaar) waarin de leerlijn onderzoek in de opleiding beschreven wordt (curriculum) 	Wat doet hbo-docent <ul style="list-style-type: none"> • De docent doceert aan grotere, heterogene groepen studenten theorie en methoden en technieken van onderzoek. Gedragsindicatoren <ul style="list-style-type: none"> • Zie MKO maar dan voor grotere groepen studenten waarbij de onderzoeksleerlijn van de opleiding en de actuele stand 	
------------	--	---	--	--

	<p>Gedragsindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> • De docent analyseert de beginsituatie m.b.t. tot fasering en methoden en technieken van (praktijkgericht) onderzoek van een student of kleine groep studenten • De docent bepaalt de vorderingen van de student m.b.t. leerdoelen • De docent past de onderwijsactiviteiten aan de leerbehoeften van de betreffende student(en) aan • De docent bepaalt de relevante leerinhouden voor de bijeenkomst (en verwijst studenten evt. door naar een deskundige (SKO)) • De docent evalueert in hoeverre de doelen tijdens het gesprek of bijeenkomst bereikt zijn • De docent beheerst (of kan zich snel inlezen in) actuele domein-specifieke vakinhoud en beroepspraktijk waarover de 		<ul style="list-style-type: none"> □ van zaken in HBO onderzoek wordt meegenomen. De docent heeft ervaring met het □ zelfstandig uitvoeren van onderzoek. De docent weet bij het doceren het antwoord in een abstracter kader te plaatsen en zo naar een generieker niveau te tillen, zodat andere studenten in andere typen onderzoeken (die erbij zijn en het ook horen) er ook iets van kunnen leren, er in hun specifieke situatie in de toepassing verder mee komen (met dat antwoord). 	
--	---	--	--	--

	<p>onderzoeken van de studenten gaan</p> <p>□ De docent beheerst inhouden van theorie en methoden en technieken van praktijkgericht domeinspecifiek onderzoek; bij voorkeur op basis van eigen ervaring met praktijkgericht onderzoek</p>			
	Wat doet hbo-docent		Wat doet hbo-docent	

2. Begeleiden van studenten	<ul style="list-style-type: none"> De docent begeleidt studenten op het gebied van onderzoek (kennis, vaardigheden, houding), evt. op domein-specifieke vak-inhoud en in het leerproces. De docent kan didactisch differentiëren naar begeleidingsbehoeften van de student. <p>Gedragsindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> De docent motiveert en enthousiasmeert studenten De docent creëert een prettig en veilig 	<p>Beeldmateriaal begeleidingssessie met twee studenten met verschillende begeleidingsbehoefte en</p> <p>Bewijs van formatieve feedback aan één student (proces feedback & analyse activiteiten student met evt. aanpassen feedback)</p>	<ul style="list-style-type: none"> De docent stimuleert bij collega's onderzoek/een onderzoekende houding. De docent is in het kader van begeleiden van studenten een trainer/coach/vraagbaak voor collega's. <p>Gedragsindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> Zie MKO maar dan m.b.t. collega's De docent put uit eigen onderzoekservaring waardoor deze op empathische wijze studenten en collega's begeleidt. 	<p>Beeldmateriaal begeleidingssessie met twee collega's met verschillende begeleidingsbehoefte</p>
	<p>leerklimaat (ook in kleine groepen tussen studenten)</p> <p>De docent beheerst voldoende gespreksvaardigheden om te begeleiden en te coachen</p>			

	☐ De docent past zich in zijn begeleiding aan de begeleidingsbehoefte van de student aan ☐ De docent kiest daarbij interventies die passen binnen de kaders van de opleiding (procedure, tijdsinvestering, inhoudelijke diepgang) ☐ De docent weet feedback, feed up en feed forward adequaat aan studenten te geven ☐ De docent stemt begeleiding af op verschillende fasen van het onderzoek van de student ☐ De docent herkent lastige kwesties bij het begeleiden van onderzoek en weet daar bewust en			
--	---	--	--	--

	onderbouwd in te handelen			
	Wat doet hbo-docent		Wat doet hbo-docent	

3. Ontwerpen van onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> De docent kan zelf binnen het kader van de onderzoeksleerlijn passende leeractiviteiten voor studenten (her)ontwerpen in het kader van het onderzoek van de student. <p>Gedragindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> De docent kan gepaste werkvormen kiezen of ontwikkelen die voortgang van het onderzoek van de student(en) ten goede komen en inzetten tijdens begeleidingsmomenten 		<ul style="list-style-type: none"> De docent heeft visie op de onderzoeksleerlijn en doet suggesties voor (her)ontwerp, in contact met verantwoordelijken en in relatie tot de beroepspraktijk en landelijke ontwikkelingen. <p>Gedragindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> De docent is op de hoogte van de actuele stand van zaken van de onderzoeksleerlijn in de opleiding (curriculum) De docent heeft een visie op de plek van onderzoek in het curriculum De docent kan verbetervoorstellen formuleren voor (her)ontwerp van of binnen de leerlijn onderzoek op basis van evaluaties De docent staat in contact met de (eind)verantwoordelijke van de opleiding in het 	<p>Verantwoording voorstel herontwerp & feedback collega's</p>
			ontwikkelen van de leerlijn onderzoek	

			□ De docent is op de hoogte van actuele landelijke ontwikkelingen rondom onderzoek in het domein □ De docent is in staat om de landelijke ontwikkelingen mee te nemen in zijn (her)ontwerp óf te verantwoorden waarom deze niet meegenomen worden □ De docent heeft kennis van en een helicopterview over het onderzoek dat er binnen het instituut plaatsvindt (lectoraten, promotietrajecten etc.) □ De docent doet suggesties voor het gebruik van het onderzoek dat gedaan wordt binnen het instituut in het onderwijs van de opleidingen. □ De docent gaat de dialoog aan met collega's over hoe elementen van onderzoek geïntegreerd kunnen worden in domeinspecifieke vakinhouden	

4. Toetsen	<p>Wat doet hbo-docent</p> <ul style="list-style-type: none"> De docent beoordeelt onderzoek van studenten. <p>Gedragsindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> De docent hanteert de beoordelingsprocedure van de opleiding voor onderzoek van individuele studenten De docent verantwoordt waarom voor de bestaande beoordelingscriteria en beoordelingsprocedure gekozen is De docent verantwoordt naar de student toe hoe de beoordeling tot stand gekomen is 	<p>De docent voegt een (geanonimiseerde)</p> <p>□ beoordeling & studentproduct toe aan het portfolio.</p>	<p>Wat doet hbo-docent</p> <ul style="list-style-type: none"> De docent heeft zicht op het eindniveau (bachelor/master) van onderzoek in het eigen instituut en bespreekt dit regelmatig met collega's. De docent heeft visie op hoe de toetscyclus met betrekking tot onderzoek vorm krijgt en doet suggesties voor (her)ontwerp, in contact met verantwoordelijken en in relatie tot landelijke ontwikkelingen (bijv. product versus proces; kritische visie op beoordelingscriteria). De docent is een trainer/coach/vraagbaak voor collega's op het gebied van beoordelen van onderzoek. <p>Gedragsindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> De docent heeft kennis van de toetscyclus en past deze toe voor de onderzoeksleerlijn De docent heeft een visie op het beoordelen van het product en proces van afstudeeronderzoeken De docent draagt bij aan afstemmingsoverleg (bijv. intervisie, kalibreersessie) 	<p>De docent voegt een (geanonimiseerde)</p> <p>□ beoordeling & studentproduct toe aan het portfolio (MKO) Idem m.b.t. collega met ontwikkelvraag (SKO).</p>
-------------------	--	---	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • De docent doet aan de hand van de toetscyclus suggesties voor (her)ontwerp van de onderzoeksleerlijn en treedt daarover in contact met de (eind)verantwoordelijke voor de leerlijn onderzoek binnen de opleiding • De docent heeft een kritische visie op de beoordelingscriteria voor onderzoek binnen de opleiding • De docent fungeert als vraagbaak/coach voor collega's op het gebied van beoordelen van onderzoek 	
5.	Wat doet een hbo-docent			

Professioneel docent zijn	<ul style="list-style-type: none"> De docent werkt planmatig, vanuit een onderzoekende houding, individueel en in teamverband, aan zijn eigen professionele ontwikkeling. <p>Gedragsindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> De ontwikkeling van zijn eigen docentschap onder woorden brengen en met 		Wat doet een hbo-docent <ul style="list-style-type: none"> De docent neemt een kritische houding aan ten aanzien van het eigen functioneren; de eigen beroepspraktijk, het functioneren binnen de eigen opleiding en neemt verantwoordelijkheid bij het initiëren van veranderprocessen. 	
	<p>voorbeelden illustreren vanuit de visie op 'leven lang leren'.</p> <ul style="list-style-type: none"> Feedback van collega's en/of studenten te ontvangen in te zetten voor de eigen professionele ontwikkeling. Zijn eigen kennis actief te vergroten en te delen. 			

□ Vanuit een onderzoekende en reflecterende houding, individueel en in teamverband, planmatig aan zijn eigen professionele ontwikkeling werken. Dit betreft zowel het vakinhoudelijke niveau als het docentschap; zowel collega's, studenten en/of leidinggevende kunnen input geven voor deze ontwikkeling.□ Neemt een kritische houding aan ten aanzien van de eigen beroepspraktijk, het functioneren binnen de eigen opleiding en gaat daarover in dialoog.			

Hoofdstuk 6 MKO SKO Studentcoaching

In dit hoofdstuk worden de taken beschreven bij de verschillende docent- / coachactiviteiten die horen bij het MKO en het SKO niveau voor het thema Studentcoaching.

De docent / coach gaat zelf na welke bewijslast nodig is om alle criteria voldoende te kunnen onderbouwen. Hij kan daarbij o.a. putten uit literatuur² rondom studentcoaching.

Activiteiten HBO-docent	OZV MKO niveau (taken + indicatoren))	Verplicht bewijsmateriaal MKO	OZV SKO niveau (aanvullend op MKO niveau uit de vorige vorige kolom) (taken + indicatoren)	Verplicht bewijsmateriaal SKO

² Zie lijst onderaan dit hoofdstuk.

1. Doceren	<p>Wat doet een hbo-docent / coach?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van coachingsactiviteiten in onderwijs om studiesucces van studenten te bevorderen. <p>Gedragsindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> • De docent bevordert motivatie, interactie, samenwerking en actieve verwerking van en reflectie op betekenisvolle ervaringen en zet coaching daarvoor in. • De docent toont aan dat hij coaching betekenisvol in kan zetten, rekening houden met de diversiteit van de studenten. • De docent heeft een visie op coachen in het onderwijs, die aansluit bij de Fontysvisie en kan die onderbouwen en toepassen. • De docent neemt het perspectief van het werkveld bewust mee in de coaching. 		<p>Wat doet een hbo-docent / coach / coördinator coaching?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het vervullen van een expertrol naar collega's in de bewuste inzet van coaching in het bevorderen van het leerproces van studenten. • Het inzetten van specifieke en specialistische kennis van coaching en heeft een voorbeeldrol naar collega's. <p>Gedragsindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> • De docent motiveert en begeleidt collega's bij het inzetten van coaching in het leerproces van de student. • De docent neemt actief deel in netwerken om zijn kennis en vaardigheden met betrekking tot coaching actueel te houden. • De docent vertaalt actuele ontwikkelingen op het gebied van studentcoaching naar de opleidingscontext. • De docent heeft een onderbouwde visie op coachen en kan deze vertalen naar instituutsbeleid en ondersteunende activiteiten voor docent/coaches binnen het instituut. 	
------------	---	--	--	--

2. Begeleiden van studenten	Wat doet een hbo-docent / coach? <ul style="list-style-type: none"> • Om het leerproces goed te kunnen faciliteren heeft de docent kennis van coachingstechnieken, passend bij de diversiteit van leerprocessen van diverse studenten en past deze toe • heeft oog voor de individuele student als aankomend professional en stimuleert de student om zijn professionele identiteit en zijn talenten te ontdekken en te ontplooien. • Verwijst indien nodig (op tijd) door naar specialistische begeleiding binnen het instituut en binnen Fontys. 		Wat doet een hbo-docent / coach / coördinator coaching? <ul style="list-style-type: none"> • Het vervullen van een expertrol naar collega's met betrekking tot specifieke begeleidingsmogelijkheden voor groepen of individuele studenten binnen het instituut of binnen Fontys met specifieke ondersteuningsbehoeften. • Zet daarbij specifieke en specialistische kennis en vaardigheden in van coaching <p>Gedragsindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> • De docent vertaalt zijn specialistische kennis en vaardigheden rond coaching naar relevante professionaliseringsactiviteiten voor collega's. • De docent organiseert kennisdeling en intervisie voor collega's. 	
------------------------------------	--	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Vervult een voorbeeldrol in coachend gedrag voor studenten. 		<ul style="list-style-type: none"> • De docent zet zijn specialistische kennis en vaardigheden rond coaching in om specifieke (groepen) studenten te begeleiden 	
	<p>Gedragsindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> • De docent past in verschillende coachingssituaties verschillende coachingstechnieken adequaat (afgestemd op de diversiteit en coachbehoefte van de student) toe. • De docent stimuleert studenten om talenten en professionele loopbaandoelen te ontdekken en te ontplooien. • De docent weet op welk moment in het begeleidingstraject hij een student door moet verwijzen en begeleidt de student daar zo nodig bij en naar wie binnen het instituut of binnen Fontys. 			

3. Ontwerpen van onderwijs	Wat doet hbo-docent Gedragsindicatoren		Wat doet een hbo-docent / coach / coördinator coaching? <ul style="list-style-type: none"> • ontwerpt in dialoog met collega's van het instituut en het werkveld een samenhangend programma van coachingsactiviteiten, m.b.t. persoonlijke ontwikkeling en studieloopbaanontwikkelingen voor studenten te kunnen ontwerpen, inclusief activiteiten voor studenten die specifieke behoeften hebben met het oog op studiesucces. • ontwerpt en faciliteert een samenhangend programma van professionaliseringsactiviteiten voor de coachende collega's • conform het beleid en relevante kaders van de opleiding én van Fontys. Gedragsindicatoren
-----------------------------------	---	--	---

			• De docent ontwerpt een samenhangend programma van coachingsactiviteiten m.b.t. persoonlijke ontwikkeling en studieloopbaanontwikkelingen voor studenten, inclusief activiteiten voor studenten die specifieke wensen hebben• De docent ontwerpt een samenhangend programma van professionaliseringactiviteiten voor collega's, inclusief kennisdeling• De docent professionaliseert collega's in het geven van ontwikkelingsgerichte loopbaanfeedback, waar mogelijk via kennisdeling en intervisie.• De docent toont voorbeeldgedrag voor collega's in het geven van ontwikkelingsgerichte feedback en het stellen van uitdagende vragen.	

4. Toetsen	<p>Wat doet een hbo-docent / coach?</p> <ul style="list-style-type: none"> • stimuleert / activeert de student bij het behalen van zijn doelen • Geeft de student opbouwende ontwikkelingsgerichte feedback t, zodat die zelf weet wat hij kan doen om zijn ontwikkelingsgerichte doelen te bereiken. <p>Gedragsindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> • De docent geeft studenten ontwikkelingsgerichte feedback op het leerproces en op zelfsturing, zodat de student de volgende stap kan maken in zijn ontwikkeling. • De docent stelt vragen, waardoor de student zelf zijn koers en volgende stappen, richting zijn doelen kan bepalen en ondernemen. 		<p>Wat doet hbo-docent</p> <p>Gedragsindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> • 	
-------------------	--	--	--	--

<p>5. Professioneel docent zijn</p>	<p>Wat doet een hbo-docent</p> <ul style="list-style-type: none"> • De docent werkt planmatig, vanuit een onderzoekende houding, individueel en in teamverband, aan zijn eigen professionele ontwikkeling. <p>Gedragsindicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> • De ontwikkeling van zijn eigen docentschap onder woorden brengen en met <p>voorbeelden illustreren vanuit de visie op 'leven lang leren'.</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Feedback van collega's en/of studenten te ontvangen in te zetten voor de eigen professionele ontwikkeling. □ Zijn eigen kennis actief te vergroten en te delen. 		<p>Wat doet een hbo-docent</p> <ul style="list-style-type: none"> □ De docent neemt een kritische houding aan ten aanzien van het eigen functioneren; de eigen beroepspraktijk, het functioneren binnen de eigen opleiding en neemt verantwoordelijkheid bij het initiëren van veranderprocessen. 	
--	--	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> □ Vanuit een onderzoekende en reflecterende houding, individueel en in teamverband, planmatig aan zijn eigen professionele ontwikkeling werken. Dit betreft zowel het vakinhoudelijke niveau als het docentschap; zowel collega's, studenten en/of leidinggevende kunnen input geven voor deze ontwikkeling. □ Neemt een kritische houding aan ten aanzien van de eigen beroepspraktijk, het functioneren binnen de eigen opleiding en gaat daarover in dialoog. 			
--	---	--	--	--

Literatuur Studentcoaching

Admiraal-Hilgeman, (Th.J.) (2009). *Loopbaanontwikkeling als middel om competent te leren omgaan met organisatieontwikkeling in het onderwijs*. Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek naar de bruikbaarheid van loopbaanmethodieken voor Human Resource Management. Proefschrift. Ridderkerk: Ridderprint.

Admiraal, D. (2011). De kritisch waarderende dialoog. Succesfactor in loopbaanbegeleiding?! *Loopbaanvisie*,(2), 71-77.

Draaisma, A. & Mittendorf, K. (2017). Betekenisvol reflecteren op verschillende niveaus. In: Meijers, F. & Mittendorf, K. (Red.) *Zelfreflectie in het hoger onderwijs* (pp 33-50). Antwerpen-Apeldoorn: Garant.

Elffers, L. (2016). *Kansrijke schoolloopbanen in en op weg naar het hbo*. Lectorale rede. Amsterdam: HvA publicaties

Huijgevoort, T. & Koren, G. (2015). *Narratief coachen. De kracht van het zelfverhaal*. Amsterdam: Uitgeverij Boom/Nelissen

Kuijpers, M., Cuijlenburg, S. & Rutten, M. (2012). Wat is je toekomstdroom? Loopbaangerichte vragen in begeleidingsgesprekken. In: Meijers, F. (Red.) *Wiens verhaal telt? Naar een narratieve en dialogische loopbaanbegeleiding*. (pp 185-198). Antwerpen-Apeldoorn: Garant.

Lengelle, R. (2012). Wie schrijft die blijft: loopbaanleren via narratief, gedicht en dialoog. In: Meijers, F. (Red.) *Wiens verhaal telt? Naar een narratieve en dialogische loopbaanbegeleiding*. (pp 251-272). Antwerpen-Apeldoorn: Garant.

Lengelle, R. & Ashby, S. (2017). Schrijven als zelfontwikkeling. Het trainen van docenten in een narratieve loopbaanmethode voor groepen. In: Meijers, F. & Mittendorf, K. (Red.) *Zelfreflectie in het hoger onderwijs* (pp 87-108). Antwerpen-Apeldoorn: Garant.

Meijers, F. (Red.) *Wiens verhaal telt? Naar een narratieve en dialogische loopbaanbegeleiding*. Antwerpen-Apeldoorn: Garant.

Meijers, F. & Mittendorf, K. (Red.) (2017). *Zelfreflectie in het hoger onderwijs*. Antwerpen-Apeldoorn: Garant.

Meijers, F. (2017) (Zelf)reflectie: een inleiding. In: Meijers, F. & Mittendorf, K. (Red.) *Zelfreflectie in het hoger onderwijs* (pp 13-32). Antwerpen-Apeldoorn: Garant.

Mittendorff, K. & Kienhuis, M. (2014). Bouwstenen voor SLB: van visie naar praktijk. *Onderwijsinnovatie*, december 2014.

Vloet, K. (2014). Leraren als loopbaanbegeleider in onderwijs. Professionele identiteitsontwikkeling als dialogisch proces. *Loopbaanvisie*, (3), 86-90.

Vloet, K. (2015). *Professionele identiteitsontwikkeling van leraren als dialogisch proces. Een narratieve studie in een masteropleiding in speciale onderwijszorg en loopbaanbegeleiding van leerlingen*. Proefschrift. Antwerpen-Apeldoorn: Garant.

Vloet, K. (2017). Professionele identiteitsontwikkeling van leraren als dialogisch proces. In: Mooren, J.H, Klugenbelt, D. & Dollevoet, T.(Red). *Dialogisch begeleiden, werken met de dialoog*. (pp 33-59) Utrecht: uitgeverij deGraaff.

Vloet, K., Jacobs, & Veugelers, W. (2012). Professionele identiteit van begeleiders als dialogisch zelfverhaal. In: Meijers, F. (Red.) *Wiens verhaal telt? Naar een narratieve en dialogische loopbaanbegeleiding*. (pp 63-76). Antwerpen-Apeldoorn: Garant.

Winters, A. (2012). Hoe het verhaal van de leerling laten (ver-)tellen? De narratieve kwaliteit van stagegesprekken in de beroepskolom. In: Meijers, F. (Red.) *Wiens verhaal telt? Naar een narratieve en dialogische loopbaanbegeleiding*. (pp 6147-166). Antwerpen-Apeldoorn: Garant.

Bijlage 1 Begrippen en afkortingen

Begrippen

Assessment: het moment van oordeelsvorming door twee assessoren van wie minimaal één assessor van FKO komt als onafhankelijke. Het assessment bestaat uit een portfolio en een assessmentgesprek. Er wordt door de assessoren een oordeel gegeven aan de docent met daarbij ontwikkelingsgerichte feedback.

Assessmentgesprek: een gesprek tussen de docent en de twee assessoren over de wijze waarop de docent invulling geeft aan zijn docentactiviteiten. Het portfolio vormt het uitgangspunt van het gesprek. Na het gesprek vormen de assessoren zich een oordeel over het toekennen van de kwalificatie. Bovendien wordt er ontwikkelingsgerichte feedback gegeven door de assessoren aan de docent na het gesprek. Deze feedback kan meegenomen worden in de HR-cyclus.

Assessor: degene die het oordeel en de ontwikkelingsgerichte feedback geeft aan de docent tijdens het assessment.

Context: de totale omgeving waarin iets betekenis krijgt. Bij FKO wordt bedoeld: de dagelijkse werkomgeving en werksituatie van de docent.

Docentactiviteiten: op landelijk niveau vastgestelde werkzaamheden die docenten in het hbo uitvoeren.

Domein: de instituten van Fontys zijn geclusterd in domeinen: domein Economie, Educatie, Kunsten, Mens en Maatschappij en Technologie en Innovatie.

Examinator: personeelslid van een opleiding die eindverantwoordelijk is voor één of meer fasen van de toetscyclus.

Gedragsindicator: een aanwijzing voor de kwaliteit van docentgedrag dat een docent laat zien bij een bepaalde docentactiviteit. De docent kan ermee aangeven dat een docentactiviteit op de juiste wijze en het juiste niveau wordt uitgevoerd.

Instituut: een interne clustering van opleidingen.

Kwalificatie: de erkenning dat een docent voldoet aan de kwaliteitscriteria. De erkenning vindt plaats in de vorm van een certificaat.

Leidinggevende: de leidinggevende van de docent bij de opleiding of binnen het instituut.

Les: een geplande onderwijsactiviteit met studenten.

Onderzoekscyclus: het gehele cyclische proces met betrekking tot het doen van onderzoek, vanaf het vaststellen van de onderzoeksopdracht tot en met de evaluatie.

Opleiding: het onderwijsprogramma dat aangeboden wordt binnen een instituut.

Portfolio: een verzameling van bewijsmateriaal over het eigen functioneren m.b.t. de docentactiviteiten.

Thema: een van de drie onderwerpen waarin een FKO-kwalificatie behaald kan worden: (1) didaktiek en toetsing, (2) media en technologie en (3) onderzoek.

Toetscyclus: het gehele cyclische proces dat doorlopen wordt in het kader van toetsing, van ontwerp van een toets tot en met de evaluatie en het vaststellen van een verbeterplan (zie bijlage 2).

Afkortingen

FKO: Fontys Kwalificaties Onderwijs

BKO: Basis Kwalificatie Onderwijs

MKO: Medior Kwalificatie Onderwijs

SKO: Senior Kwalificatie Onderwijs

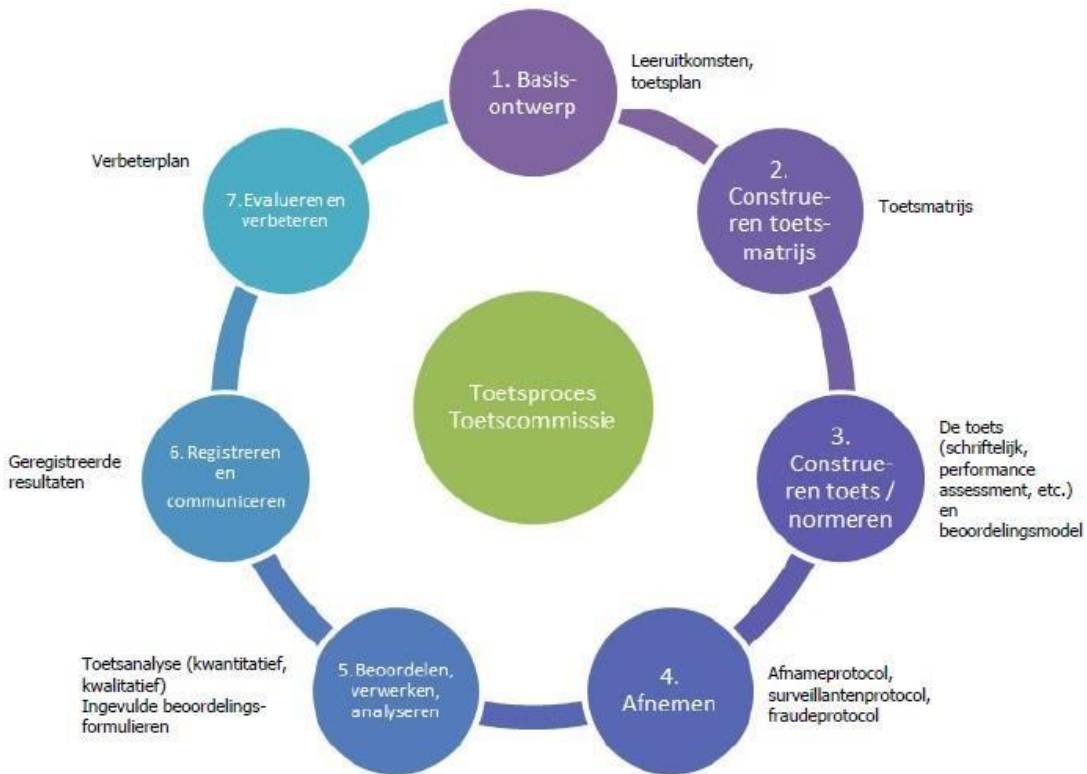
BKE: Basis Kwalificatie Examiner (landelijke hbo-kwalificatie)

SKE: Senior Kwalificatie Examiner (landelijke hbo-kwalificatie)

BDB: Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid. Op landelijk niveau werken hogescholen samen met betrekking tot het kwalificeren van de didactische bekwaamheden van hun onderwijsgevend personeel. Ze hechten belang aan de onderlinge erkenning daarvan en daarom is uniformiteit gewenst. Daarnaast is, waar dat wenselijk is, ruimte voor differentiatie en profilering voor hogescholen. Onderlinge erkenning kan plaatsvinden nu er voor het kwalificeren van onderwijsgevend personeel voor de volgende docentactiviteiten is gekozen: doceren, begeleiden van studenten, ontwerpen van onderwijs, toetsen en professioneel docent zijn.

Assessmentbureau FKO: het bureau bij Fontys dat de assessments organiseert, e-mail: FKO@fontys.nl, telnummer 08850-80793.

Bijlage 2 Toetscyclus

Bron (Verantwoord toetsen en beslissen in het hoger beroepsonderwijs. Expertgroep BKE/SKE in opdracht van de Vereniging Hogescholen, oktober 2013)